

גאוואלדיגע רעיונות

פרשת מקץ תשפ"ג, עלון מס' 465

צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאנאדע • טשילע • טשיינא • טשעכיי • ענגלאנד • פראַנקרייך • דייטשלאַנד • גיבראַלטאַר • האַלאַנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראַליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיאַ • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאנאַמאַ • פוילן • רוסלאַנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינאַ • פאראייניגטע אראבער עמיראַטעס • ארצות הברית • ווענעזועלאַ

צו פארבינדן די טויזנטער לייענער און באקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פארבינדט אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט. לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען און אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/<https://www.dirshu.co.il/category/>
דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

אוועקלייגן פאר'ן צוקונפט

דער הייליגער מהרש"א (חדשות אגדות, נדה סה., ד"ה כיון) שרייבט אז א מענטש זאל אוועקלייגן געלט פאר זיין עלטער.

The Maharsha Shul

מיר קענען דאס לערנען פון יוסף הצדיק'ס פעולות – ער האט אוועק געלייגט פון די יאָרן פון שפע פאר די יאָרן פון הונגער (בראשית מא). אזוי אויך, א מענטש זאל אָנקלייבן געלט ווען ער איז יונגער פאַר זיין צוקונפֿטער עלטער. דאס איז א געהעריגע השתדלות, אזוי ווי מען וואלט געמאכט א השתדלות פאר אנדערע ענינים וואס די תורה פארלאנגט.

א רמז דערויף קען מען געפינען אין די ווערטער "בזעת אפיק תאכל לחם" (בראשית ג, יט), (ביי די שווייט פון דיין פנים וועסטו עסן ברויט). מען קען עס אויסטייטשן אז "בזעת אפיק" - ארבעט, כדי "תאכל לחם" - אז דו זאלסט האבן וואס צו עסן ווען דו וועסט ווערן עלטער. פאַר רובֿ מענטשן, דערגרייכן זיי אַ שיידוועג אין זייער לעבן ווען זיי לעבן פון די געלט פון די ארבעט וואס זיי האבן פארדינט ווען זיי זענען געווען יונגער.

דאווענען אין דעם פינצטער

מיר ווייסן אז יעקב אבינו האט געליטן אסאך צרות – פון לבן, עשו, רחל, דינה, יוסף, שמעון און בנימין. ספעציעל אין א צייט פון ווייטאג זאל א מענטש דאווענען. דאס איז עהנליך צו דעם וואס דער שולחן ערוך שרייבט אז אזוי ווי דער ציבור פאסט און בעט פאר דעם צרות פון די כלל, אזוי זאל אויך יעדער יחיד פאסטן און אנרייסן פאר זיין פערזענליכער צער (ש"ע א"ה, תקע"ח:א). עס קען זיין אז דער אויבערשטער האָט געשיקט די יסורים פדי דעם מענטש זאל דאווענען, עהנליך צו דעם וואָס דער מדרש זאָגט אז דער אויבערשטער האָט געמאכט אז די אמהות זאלן זיין עקרות ווייל ער גליסט נאָך זייער תפילות (בראשית רבה מה:ד).

וועלכע תפילה האָט יעקב אבינו מתקן געווען? מעריב (ברכות כו:), די נאכט תפילה. עס איז מרומז צו די תפילות אין די פינצטער צייט פון אַ מענטש'ס לעבן, ווי איז געווען דער פאל מיט יעקב אבינו, דער מענטש וואָס האט געליטן פיל צרות אין זיין לעבן.

דער שטענדיגער מאן

א פרוי האט געשיקט איר זוהן צו רבי שניאור זלמן דובער (שו"ת מצב הישר, א:ז) מיט די פאלגענדע שאלה: איר מאן וואס איז שוין נפטר געווען איז געווען א גרויסער מאן מיט אויסגעצייכנטע מידות און אן איידעלע כאראקטער. ער איז געווען באליבט ביי מענטשן ווייל זיין הויז איז שטענדיג געווען אפען פאר הכנסת אורחים. דער דאזיגער מאן האט געשפייזט מענטשן בחינם און טאלערירט אלע מיני מענטשן, ער איז געווען אן אמת'ער ירא שמים און האט געשטעלט צייטן פאר לימוד התורה. די אלמנה האט זיך צוריקגעהאלטן פון חתונה האבן נאכאמאל ווייל זי האט מורא געהאט אז ווען תחית המתים וועט קומען וועט זי נישט צוריקגיין צו איר מאן. זי האט געוואלט וויסן מיט וועמען זי וועט זיין אין יענער צייט פון תחית המתים.

ר' שניאור זלמן דובער האט געענטפערט אז דער זוהר הקדוש זאגט אז א פרוי וואס האט חתונה מיט צוויי מענער וועט זיך אין צוקונפט אומקערן צו איר ערשטן מאן.

קאמפן קעגן השפעות

די גמרא דערציילט אונז אז עובדיה הנביא האָט זוכה געווען צו זאָגן נבואה וועגן ווי אזוי אדום וועט פאלן (עשׂו'ס פֿאַלק) ווייל ער האָט געלעבט מיט רשעים (אחאב און איזבל), אָבער האָט זיך נישט געלערנט פֿון זייערע שלעכטע מעשים. וואָס איז דער קשר צווישן די צוויי ענינים?

דער הייליגער רמב"ם (הלכות דעות ו:א) ווארענט אונז וועגן די מענטשן אין אונזערע סביבה און וויפל זיי זענען משפיע אויף אונז. אויב אַזוי, עשו וואלט געדארפט זיין א גרויסער צדיק ווייל ער איז געווען אַרומגענומען מיט יצחק אבינו און רבקה אמנו. עובדיה, פון די אנדערע זייט, וואלט געדארפט זיין א רשע ווייל ער איז געווען אַרומגענומען מיט אחאב און איזבל.

עס זענען פארהאן צוויי סארטן מענטשן וואס לערנען זיך נישט פון אנדערן מענטשן'ס שלעכטע וועגן. עס קען זיין אויף א קלענערע פארנעם ווי זיך צו האַלטן אַ ווייטקייט פון זיי. אָבער, אַ העכער מדרגה איז אַקטיווע קאַמבאַט ווי אין אַ כוואַליע, ווי מען זאגט: "וועסטו פארן מיט די כוואליע אָדער לאָזן די כוואליע פארן איבער דיר?"

אויף דעם קענען מיר פארשטיין פארוואס דער פסוק טוט אונטערשרייכן אז רבקה איז געווען די טאכטער פון בתואל און די שוועסטער פון לבן, כאטש מיר ווייסן דאס שוין. דאס איז צו דערציילן איר שבחים, אז זי איז געווען די טאכטער און שוועסטער פון רשעים, אבער זי איז נישט נאך געגאנגען זייערע וועגן (בראשית כה:כ, רש"י). דאס געבט אונז א טיפערע אפשאצונג פון "עם לבן גרתי..". איך האב געוואוינט מיט לבן און געהיטן די 613 מצוות, און פון זיינע שלעכטע מעשים האב איך נישט געלערנט (בראשית לב:ה, רש"י). יעקב אבינו איז געווען פראַזאַקטיוו נישט צו לערנען פון לבן הרשע. אזוי אויך איז יוסף הצדיק געווען אַרומגערינגלט מיט נידעריגע מענטשן אין מצרים, און איז געווען פעסט אין זיין צדקות. דאס איז דער באדייט פון דער פסוק "ויסוף הוא השליט על הארץ" (בראשית מב:ו): ער האט געוועלטיגט איבער דער פיזיקאליטעט וואס איז געווען אין מצרים.

עֲשׂוֹ, פֿון דער אַנדערער זײַט, קעמפֿט מיט דעם ים-פֿלייץ פון די צדיקים אַרום אים. עובדיה האט געקעמפט מיט דער כוואליע פון רשעות און איז דעריבער געווען צדיק. ווי אַ רעזולטאַט, זעהן מיר יעצט דעם פארבינדונג פון די נבואה פון עובדיה מיט אדום ווייל ער האט זיך נישט געלערנט פון רשעים.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבעה ספרים במגוון נושאים בעניני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.